

τὰ νοσοκομεία; Ἀπαραίτητον νὰ κλείωνται εἰς τὰς φυλακὰς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων;

Ἰδὼς ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἡ διδάσκουσα τὴν ὁμόνοϊαν, τὴν συγχώρησιν τῶν ἀδικημάτων, τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, ἴσως εἶνε ἀνάγκη νὰ διδάσκηται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἱερεῖς ἀναριθμητῶν αἰρέσεων. μὲ συνεχεῖς ἀγῶνας, καὶ ἡ διδασκαλία αὐτὴ νὰ γίνεται ὑπὸ μορφὴν βλακωδῶν καὶ ἀναθίκων μύθων σχετικῶς πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν τιμωρίαν του, τὴν ἀπολύτρωσιν του διὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ πρὸς τόσα ἄλλα δόγματα καὶ μυστήρια;

Ἰδὼς αὐτὴ ἡ κατάστασις εἶνε φυσικὴ εἰς τὸν ἀνθρώπον, καθὼς φυσικαί εἰς τὰ μυρμηγκία καὶ εἰς τὰς μελίσσας τὰ ζοῦν εἰς τὴν τρύπα των καὶ εἰς τὴν κυψέλην τῶν μὲ συνεχεῖ ἀγῶνα καὶ χωρὶς κανένα ἄλλο ἰδεῶδες Αὐτῆς τῆς γνώμης εἶνε μερικοί.

Ἄλλ' αὐτὸ τὸ ἀποκρούει ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ. Αὐτὴ ἐπανεστάτῃς πάντοτε κατὰ τῆς ψευτικῆς ζωῆς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ παραδοθῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως. Ἡ ἐπικλῆσις αὐτὴ εἶνε σήμερον ὅσον ποτὲ ἄλλοτε ἐπέγινετο. Ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς, ἐπὶ ἑκατομμύρια ἐτῶν, ἐπὶ αἰωνιότητα ὁλόκληρον, δὲν ὑπῆρξαμεν εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ ἔξαφνα ἰδοὺ ἡμεῖς ἐπὶ τῆς γῆς ζῶντες, σκεπτόμενοι, ἀγαπῶντες, ἀπολαμβάνοντες τὴν ζωὴν. Ἡμποροῦμεν λοιπὸν αὐτὰ τὰ 70 χρόνια—ἀν ἡμπορεῖ, ἐννοεῖται, ὁ ἀνθρώπος νῆ φθάσῃ ἕως ἐκεῖ, διότι πιθανὸν νὰ ζήσῃ μερικὰς ἡμέρας, μερικὰς ὥρας μόνον—νὰ τὰ περάσωμεν εἰς τὴν λύπην καὶ εἰς τὸ μῖσος, ἢ εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἀγάπην, ἡμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν αὐτὰ τὰ 70 χρόνια μὲ τὴν συνείδησιν ὅτι ἐπράξαμεν ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔπρεπε, ἢ μὲ τὴν συνείδησιν ὅτι ἐκάμαμεν ὅπως δὲν ἔπρεπε, ἔστω καὶ ἀτελῶς, ἐκεῖνο ποῦ ἐθεωρήσαμεν ὡς καθήκον μας.

«Μετανοεῖτε, μετανοεῖτε, μετανοεῖτε....» ἐφώναζεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

«Ἀνακαισθήτε» ἔλεγεν ὁ Χριστός.

«Ἐτοιμασθήτε» ἔλεγεν ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ ἡ φωνὴ τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως.

Πρὸ παντὸς ἄς σταματήσωμεν ἔμπροσς εἰς κάθε μας ἀσχολίαν, εἰς κάθε μας ἀπόλαυσιν, καὶ ἄς ἐρωτήσωμεν: «Ἐπράξαμεν ὅ,τι ἔπρεπε, ἢ σπαταλῶμεν χωρὶς ὄφελος τὴν ζωὴν μας, αὐτὴν τὴν ζωὴν ποῦ μᾶς ἐδόθη διὰ νὰ διέλθωμεν μεταξύ δύο αἰωνίων μηδέν;»

Γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι μέσα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην δίνην, καθὼς τὸ ἄλογον ποῦ γυρίζει ἓνα τροχόν, μᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ σταματήσωμεν καὶ νὰ σκεφθῶμεν μίαν στιγμὴν. Πολλοὶ οὖν λέγουν:

«Ὅχι σκέψεις. Πράξεις!»

Ἄλλοι φωνάζουν:

«Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸν ἑαυτὸν του, μὲ τοὺς πόθους του, ὅταν τὸ ἔργον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁποίου εὐρισκόμεθα ὅλοι, ἀπαιτεῖ νὰ ἀσχολούμεθα διὰ τὴν οἰκογένειάν μας, διὰ τὴν ἐπιστήμην, διὰ τὴν κοινωνίαν, νὰ θυσιάζωμεν τὰ πάντα διὰ γενικὸν καλόν».

Ἄλλοι οὖν λέγουν:

«Αὐτὰ ὅλα τὰ ἐσκέφθησαν καὶ τὰ ἐδοκίμασαν ἄλλοι εἰς τὸ παρελθόν. Κανεὶς δὲν εὗρε τίποτε καλλίτερον. Ἀς ζήσωμεν ὅπως ζοῦμε. Αὐτὸ ἀρκεῖ....»

Ἄλλοι ἰσχυρίζονται τὰ ἑξῆς:

«Εἴτε σκεφθῆς, εἴτε ὄχι, εἶνε ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ Ζῆς, ἔπειτα πεθαίνει.... Τὸ καλλίτερον εἶνε νὰ ζήσῃς εὐχάριστα. Ὅταν σκεφθῆς θὰ εὗρῃς ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε χειροτέρα ἀπὸ τὸν θάνατον ποῦ περιμὸνουμεν. Λοιπὸν, μακράν ἢ σκέψῃς. Ἀς ζήσωμε, ὅπως μποροῦμε...»

Μὴν ἀκούετε αὐτὴν τὴν φωνὴν! Εἰς ὅλα των τὰ ἐπιχειρήματα, ἀπαντήσατε τοῦτο μόνον.

Ὅπισθεν μου, βλέπω τὴν αἰωνιότητα κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐζοῦσα, ἔμπροσς μου βλέπω τὴν ἰδίαν ἀτελείωτον νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν αἰθνιδίως θὰ παύσω νὰ ζῶ. Σήμερον ζῶ, καὶ ἂν θέλω ἡμπορῶ νὰ κλείσω τὰ μάτια μου καὶ νὰ πέσω ἐκουσίως εἰς μίαν ἀθλίαν ζωὴν, ἢ νὰ τὰ ἀνοίξω γύρω μου καὶ νὰ ἐκλέξω τὴν καλλίτεραν καὶ τὴν εὐτυχέστεραν ζωὴν. Ἐπομένως, ὅσαι φωναὶ καὶ ἂν ἀκούωνται, ὅσον καὶ ἂν μὲ ἀπασχολῇ τὸ ἐγκόσμιον ἔργον ποῦ ἤρχισα, ὅσον καὶ ἂν μὲ σύρῃ μαζὶ τῆς ἡ γύρω μου ζωῆς, σταματῶ, ἐρευνῶ καὶ σκέπτομαι.»

Ἰδοὺ τί ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τοὺς ἀδελφούς μου πρὶν ἐπιστρέψω εἰς τὸ ἀπειρον.

ΤΟΛΣΤΟΗ

ΑΜΕΡΙΚΗ

Πολύροφος οἰκία